

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

Illvstrissimi Viri Petri De Marca Archiepiscopi Parisiensis Dissertationvm De Concordia Sacerdotii Et Imperii, Sev De Libertatibvs Ecclesiæ Gallicanæ, Libri Octo

Marca, Pierre de

Parisiis, 1669

V. Dignitas ilal Thessalonicensis Episcopi probatur etiam ex allocutione
Ætij in Concilio Sardicensi.

urn:nbn:de:hbz:466:1-15617

stolorum, quæ adhuc suis locis in memoriam Apostolorum præfiderent, successoribus infrà sedentibus, ita verum illius sensum esse putat, cathedras Apostolorum dici principales Ecclesias, ab ipsis videlicet Apostolis constitutas, quæ adhuc ætate Terulliani suis locis præfidebant, tanquam aliarum matrices; qualis in Achaia, Corinthus; in Macedonia, Philippi, Thessalonica; in Asia, Ephesus; in Italia, Roma.

III. Ex ea matricis dignitate profectum est ut cum in Concilio Nicæno adesset Alexander Episcopus Thessalonicensis, cogitarentque patres de mittendis per univèrsum orbem definitionibus sanctæ & magnæ synodi, sicut Ecclesias Africanas ab Episcopo Carthaginis, qui totius Africæ Metropolitanus erat & Primas, informari voluerunt, ita Macedonibus, Græcis, Scythis, Illyriis, Thessalis, & Achæis insinuari curarunt per Alexandrum Thessalonicensem, ut testatur Gelasius Cyzicenus. Testatur id ipsum etiam vetus auctor Politicæ sanctorum patrum Metrophanis & Alexandri apud Photium; si tamen locus ille, qui mendo laborat, emendetur, eaque Alexandro Thessalonicensi tribuantur quæ Alexandro Constantinopolitano heic tribuuntur. Nam in hoc libro legitur Osium Cordubensem synodi acta detulisse occidentalibus, Athanasium Ægyptiis & Libyis, Alexandrum verò Thracibus, Illyriis, Macedonibus, Thessalis, Achæis, & Græcis, continentibusque terris, & insulis. Præstat autem integrum locum referre, ut etiam ex eo capite auctoritas concilietur huic Gelasij loco. *Et Hosius quidem Cordubæ Episcopus, inquit, cum sociis quæ in Concilio gesta erant ferens, occidentalibus pacem ac quietem attulit; Athanasius zelo ardens Ægyptiis & Libyis; Alexander verò, quanquam senex, septuagenarius enim erat, Thracibus simul & Illyriis communionis pacisque Ecclesiarum nuntium, ut prescriptum erat, tulit, socium itineris habens beatissimum Paulum, tunc lectoris & subscriptoris Constantinopolitane Ecclesie fungentem officio, qui tempore Concilij duodecimum ætatis annum agens cum Alexandro vixit. Et paulò post: Venientes autem in Thraciam & Macedoniam & Thessaliam, Achaiam totam, Hellada, continentisque terras, ne insulas quidem neglexerunt; sed navigando omnem Hæzaniam radicibus evellentibus, bonum semen evangelicæ doctrine & synodaliū decretorum disseminarunt. Quis non videt heic descriptas provincias Thessalonicensi Episcopo subjectas, non omnes quidem nominatim expressas, sed præcipuas tantum, reliquas verò sub vocabulo continentium terrarum & insularum?*

IV. Reliquum est ut etiam Gelasij Cyziceni locum heic describamus, ut eruditus

lector comparare illum possit cum loco ex Politia laudato. Sic ergo loquitur hic auctor: *Alexander Thessalonice Episcopus per eos qui sub ipso censentur, Ecclesiis in Macedonia prima & secunda, cum iis quæ in Grecia & Europa tota, in utraque Scythia, & omnibus denique in Illyrico, Thessalia, & Achaia. Tum in fine capituli hæc generaliter adduntur: Hi omnes sancti atque apostolici viri omnibus sub caelo sanctis Dei Ecclesiis quæ in Nicæna sancta magna & generali synodo decreta sunt transmittentes, ubique tradiderunt. Non me latet viros eruditissimos in diversum trahere hunc Gelasij locum, ac de simplici ministerio explicare quod Alexandro commissum fuerit à synodo, ut juxta se positis provinciis insinuaret quæ acta & decreta in Concilio fuerant, neque hinc colligi posse jurisdictionem aliquam habuisse Thessalonicensem Episcopum in provinciis illic enumeratis; idque vel ex eo probant, quòd ea cura Alexandro committitur etiam in Europa & Scythia provinciis Thraciarum, in quibus nullum unquam jus fuit Episcopo Thessalonicensi, utpote quæ sitæ essent extra Illyricum. Sanè fatendum est verba Gelasij non esse manifesta. Nam cum ita intelligi possint ut dicatur ea cura Alexandro imposita tanquam Metropolitanorum omnium illarum provinciarum, ita certum est capi quoque posse de nudo illo ac simplici ministerio, præsertim cum illic videamus similem curam quoad alias quasdam provincias impositam Macario Hierosolymorum Episcopo, & Protogeni Sardicensi, quos tamen constat provinciarum illarum Metropolitanos non fuisse. Ita etiam explicari potest hic locus, ut dicere voluisse videatur Gelasius Alexandrum Thessalonicensem in synodo tenuisse locum eorum Episcoporum qui per eas provincias sub ipso censebantur. Sed utcumque se res habeat, colligi hinc certè potest magnæ dignitatis per illa tempora fuisse Episcopum Thessalonicensem, cui ea cura delegatur per tot provincias; seu id factum fuerit in consequentiam jurisdictionis quam ille obtineret in eas provincias, ut existimat vir illustrissimus Franciscus Bosquetus Episcopus Monspeliensis, seu extraordinaria quadam delegatione. Vnde & Innocentius III. instaurationi privilegiorum Ecclesie Thessalonicensis intentus, ita scribit ad G. Thessalonicensem Archiepiscopum: *Licet autem præfatus antistes satis profecto fuerit ex Ecclesie suæ dignitate conspicuus, magis tamen utique fuit ex apostolice sedis familiaritate præclarus.**

V. Quòd si quis isto Gelasij testimonio, utpote hominis à vero frequenter aberrantis, utendum non esse putat, adeòque nul-

Concil. Carthag. v. 1.
Concil. CP. 1. 1.
Collat. v.

Gelas. Cyzic. lib. 2. c. 17.

Apud Phot. in Bibliothec. cod. 156.

Boquetus lib. 1. c. 1. 1.

lius illum momenti esse ad asserendam Theſſalonicenſis Epifcopi dignitatem, is certè cedat oportet auctoritati Concilij Sardicenſis; quod cum fuerit celebratum anno CCCXLVII. diù ante initia vicariatus, ſi quid eximium in Theſſalonicenſi Epifcopo agnovit, dedit documentum poſteris ut non contradicerent. *Ætius ergo Theſſalonicenſis Epifcopus vidēs ſe prægravari nimia Preſbyterorum & Diaconorum extraneorum mora apud Theſſalonicam, quò conſluebant velut ad metropolim plurium provinciarum, modum huic rei poni poſtulavit à patribus Sardicenſibus, his verbis uſus quæ apertè ſignificant quanta tum in ordine eccleſiaſtico eſſet urbis Theſſalonicenſis dignitas. Non ignoratis, inquit, quanta & qualis ſit Theſſalonicenſium civitas. Sæpe ad eam veniunt ex alijs regionibus Preſbyteri & Diaconi; & non contenti brevi tempore morari, & aut reſident ibi, & aut certè vix poſt longa ſpatia à ſua redire coguntur.*

V I. Dignitas Epifcoporum Theſſalonicenſium probatur alio illuſtri exemplo ejuſdem omnino temporis. Moris tum erat apud Eccleſiam, ut cum quis Epifcopus pulſabatur de crimine, illuſtriſſimarum Eccleſiarum Epifcopos ſibi faventes habere ſtuderet, ut vel ex eo innocentiam ſuam ceteris Eccleſiis probaret. Hilarius enim Pictavorum Epifcopus validum hinc telum adverſus hoſtes Athanaſij Epifcopi Alexandrini ſumit, quòd ei communio reddita fuerit ab Oſio Epifcopo Cordubenſi, Maximino Trevirenſi, & Julio Romano. *Sed ignoraffe vos negabitis, inquit, Athanaſio, cujus damnationem à vobis Valens, Vryſcius, Saturninus exigunt, ab Oſio, Maximino, Julio redditam communionem.* E diverſo Sulpitius Severus hinc quoque Prifcillianum ejuſque ſocios in culpa fuiſſe ait, quòd Damafum Epifcopum Romanum & Ambroſium Mediolanenſem, quorum ea tempeſtate ſumma auctoritas erat, ſibi adverſantes habuerint. Itaque Athanaſius, dum illuſtrium ac magnæ auctoritatis Epifcoporum teſtimonia adducit ad cauſæ & innocentie ſuæ deſenſionem, Alexandri Theſſalonicenſis Epifcopi, illius qui ſynodo Nicænæ interſuit, ſcriptas in cauſa cædis Arſenij literas adfert, proteſtatur ſibi inſtar omnium eſſe unum Alexandri teſtimonium, utpote Epifcopi illuſtriſſimæ Eccleſiæ, qui plurium provinciarum Metropolitanus erat, adeoque ſummæ per univerſam Eccleſiam auctoritatis. Hæc ſunt ejus verba: *Quòd autem me de cæde Arſenij accuſarint, ne multorum ſcriptis ad eam rem probandam utar, ſufficit ſi unum duntaxat Alexandri Theſſalonicenſis Epifcopi epiſtola, unde & ceterorum exiſtimites, appoſuero.*

V II. Tot argumentis, ut ego quidem

arbitror, victus illuſtriſſimus iſtius operis auctor non dubitavit aſſerere jus illud antiquitus competitivè Epifcopo Theſſalonicenſi ut Metropolitanos ſuæ Diœceſeos aut ipſe ordinaret, aut ab Epifcopis provincialibus ordinari juberet, juſque illud ad ipſum ſpectaſſe ſecundum veterem Eccleſiæ ſuæ conſuetudinem, non verò ratione vicariatus ſibi ab apoſtolica ſede conceſſi in his regionibus. Vicariatu enim illo non tam novam auctoritatem tributam fuiſſe Theſſalonicenſi Eccleſiæ quàm cumulationem juris. Sanè Theodoretus de Theſſalonica loquens, eam vocat caput Macedoniæ, Theſſaliæ, & Achaïæ, tum aliarum complurium provinciarum quæ reguntur à Præfecto prætorio Illyrici, uti obſervatum eſt in capite ſuperiori. Quod ne quis referat ad vicariatum Romanæ ſedis prohibet Theodoretus, qui de civili tantum adminiſtratione heic agit. Vnde colligi etiam poteſt Theſſalonicenſis Epifcopi prærogativa.

V III. Amplitudo illa & dignitas urbis & Eccleſiæ Theſſalonicenſis maximam apud omnes ubique gentes auctoritatem per ea tempora conciliabat Epifcopis Theſſalonicenſibus, præſertim quoties illi contingebant Epifcopi qui ſedem per ſe ſatis claram virtutibus ſuis efficiebant illuſtriorẽ. Poſt Alexandrum itaque, Eremium, cujus mentio extat apud Athanaſium in prima apologia, & Ætium, eam ſedem tenuit Acholius, vir laudatiſſimus, & cujus encomium non uno loco enarravit ſanctus Ambroſius Epifcopus Mediolanenſis, cujuſque laudes celebrat ſanctus Baſilius ad illum ſcribens. Huic ergo Acholio tantus habitus eſt honor à patribus ſecundæ ſynodi œcumenicæ, quæ apud Conſtantinopolim habita eſt anno CCCLXXXI. juſſu Theodoſij Auguſti, ut cum agendum in ea eſſet de re graviffima, nimirum de ordinatione Eccleſiæ Conſtantinopolitana, eum ex occidentalibus partibus evocandum putarent, & non antè cauſæ cognitionem ſuſciperent quàm Acholius adeſſet. Hujus rei probationem debemus epiſtolæ Concilij Italiæ ad Theodoſium, quam vir clariff. Iacobus Sirmondus edidit in Appendice Codicis Theodoſiani. *Neque enim indignum videtur, Auguſte, inquit Epifcopi, ut Romanæ Eccleſiæ auiſſitis finitimorumque & Italarum Epifcoporum debeant ſubire tractatum, qui unius Acholij Epifcopi ita expectandum eſſe putaverunt judicium ut de occidentalibus partibus Conſtantinopolim evocandum putarent.* Itaque cum veniſſet Acholius, ita adverſus Maximum ſtatuit ſancta ſynodus in tertio canone: *De Maximo Cynico, & ejus inordinata conſtitutione, quæ Conſtantinopoli facta eſt,*

G iij

Vide infra lib. 4. cap. 1. §. 22.

Marca in lib. de Primat. §. 46.

Conſ. Sardic. c. 11.

Hic. in fragm. p. 11.

Hic. in lib. 1. c. 11.

S. Ambroſ. lib. 1. epiſt. 20. 21.

S. Baſil. epiſt. 117. & ſeqq.

Appendix Cod. Theodoſi. pag. 147.

Achonaſi lib. 1. c. 11. §. 4.

Hic. Apol. 2.